

ARBETARRÖRELSENS ARKIV OCH BIBLIOTEK

Labour Movement Archives and Library

VÅREN 2013

Här kommer årets första nyhetsbrev från oss!

Nu har vi haft öppet i våra nya lokaler i fyra månader och vi kan glädja oss åt både goda besöksiffror och att det finns ett mycket stort intresse för att komma på studiebesök hos oss.

Bakom oss har vi, som många redan vet, ett både ovanligt och synnerligen händelserikt år med massor av hårt arbete med flyttning, omstruktureringar av magasin och magasinsbestånd. Om det berättar vi inte i det här nyhetsbrevet, för det kommer ni att kunna läsa mycket mer om i vår verksamhetsberättelse som snart är klar. Den kommer att finnas för nedladdning från vår hemsida.

Vi känner att vi fortfarande surfar lite på den härliga känslan från den roliga och innehållsrika dagen då vi invigde våra nya lokaler. Tack alla ni som var här den 10 november, det var verkligen fantastiskt roligt att ni var så många som kom och firade med oss!

Framför oss har vi ett spännande år med en lång rad nya händelser, utmaningar och nya möjligheter till forskning och samarbeten. Vi hoppas att ni vill följa med oss på den resan.

Allt som är på gång hos oss hittar ni alltid här: www.arbark.se/info/pa-gang/

Trevlig läsning och varmt välkomna till ARAB!

Flemingsberg i mars 2013
Lars Ilshammar
Institutionschef

SEMINARIER OM GLOBAL ARBETARHISTORIA

Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek och Södertörns högskola startar tillsammans en ny seminarieserie om global arbetarhistoria. Under våren kommer serien att innehålla ett antal föredrag med bl.a. Anna Gavanas – Linköpings universitet, Verity Burgmann – Melbourne University, Göran Rydén – Uppsala Universitet, Dorothy Sue Coble – Rutgers University, Suzanne Franzway – University of South Australia, Mary Margaret Fonow – Arizona State University och Yvette Richards – George Mason University.

Seminarieserien är öppen för alla intresserade och förslag på föreläsare, forskningspresentationer och gemensamma litteraturseminarier tas gärna emot. Mera information om kommande seminarier publiceras på: www.arbark.se/info/pa-gang/

26 mars 2013 kl. 15–20

Seminarium: Global arbetarhistoria

15.00 – 17.00 Upptaktsmöte

Håkan Blomqvist och Lars Ekdahl från Historia och samtidsstudier vid Södertörns högskola samt Silke Neunsinger från ARAB inleder mötet med korta föredrag om behovet av diskussioner och forskning om global arbetarhistoria i Sverige samt presenterar aktuella projekt. I anslutning till presentationen finns möjlighet att diskutera idéer och förslag för höstens verksamhet.

17.00-18.00 Fika

Vi bjuder på kaffe och macka men behöver din anmälan. Hör av dig till allra senast den 20 mars till ana.duran@arbark.se om du vill ha en macka.

18.00-20.00 Anna Gavanoas m.fl.: Rena hem på smutsiga villkor?

Hushållstjänster, migration och globalisering

Hur ser förhållandena ut för dem som arbetar på den växande hushållstjänstemarknaden? Vad betyder det att äldre går från mottagare av omsorg till kunder på en marknad för hushållstjänster? Finns det några likheter mellan dagens hushållstjänster och det arbete som tyska hembiträden utförde i Sverige på 1950-talet? Hur resonerar svenska kvinnor kring social jämlikhet och hushållsarbeters rättigheter när de har rollen som arbetsgivare utomlands? Kring dessa och många andra frågor resonerar forskarna som skrivit detta nyutkomna verk.

Seminarieret hålls på Arbetarrörelsens arkiv- och bibliotek, Elektronvägen 2, Flemingsberg.

9 april 2013 kl 10–16

Forskarstafett

Välkommen till en hel dag med spännande föreläsningar om det senaste inom arbetarhistoria.

- **Internationalen i våra hjärtan: om socialdemokrati och politisk globalisering – Adrienne Sörbom**
- **Hur förankrades Saltsjöbadsandan i den svenska arbetarklassen? – Jenny Jansson**
- **Kampen om facket. Den socialdemokratiska hegemonins förändringar – Björn Horgby**
- **Musikens politiska ekonomi – Rasmus Fleischer**
- **Frans och Lars. Kärlek och klasskamp på 1890-talet – Kalle Holmqvist**

Under lunchpausen serverar Arbetarnas Kulturhistoriska Förening soppa till självkostnadspris. Ingen föranmälan krävs. Seminariet hålls på Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek, Elektronvägen 2, Flemingsberg.

16 april 2013 kl. 14–16

Seminarium: Arbetskonflikter och globalisering. Smidesarbetet på Leufsta bruk 1738

Den traditionella bilden av de uppländska vallonbruken är att de tillverkade ett järn av oklanderlig kvalitet, och att brittiska stålfabrikanter i främst Sheffield gjorde allt i sin makt för att lägga beslag på detta järn. Emellertid gällde detta inte alltid, och speciellt under 1700-talets början så kom utvecklingen på den internationella järnmarknaden att innebära stora påfrestningar på bruken. 1738 utbröt en viktig arbetskonflikt i Leufsta bruk, och om detta kommer Göran Rydén att berätta. Seminariet hålls på Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek, Elektronvägen 2, Flemingsberg.

28 maj 2013 kl. 14–16

Seminarium: Verity Burgmann From 'jobs versus environment' to 'green-collar jobs': Australian trade unions and the climate change debate

Seminarieret hålls på Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek, Elektronvägen 2, Flemingsberg. Mera info kommer under våren på www.arbark.se/info/pa-gang/

18 juni 2013

Seminarium: Women in international labour organisations

En hel eftermiddag med föreläsningar på engelska med bl.a. Dorothy Sue Cobble, Suzanne Franzway & Mary Margaret Fonow och Yvette Richards. Seminariet hålls på Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek, Elektronvägen 2, Flemingsberg. Mera info kommer på www.arbark.se/info/pa-gang/

UTSTÄLLNINGAR

Vi har glädjen att ha flera av tecknaren och satirikern Robert Nybergs många bilder utställda hos oss sedan invigningen den 10 november förra året. I själva verket har vi två utställningar med Robert Nybergs teckningar.

Sedan 1993 har Robert Nyberg tecknat för fackförbundet Kommunal, vilket inneburit ett stort genomslag. Bilderna i runt format har visats i annonser och på stortavlor framförallt i Stockholms T-bana. Flera av dessa bilder finns att se hos oss nu.

I den andra utställningen möter den nutida satirtecknaren Robert Nybergs bilder en tidigare generations drift med maktfullkomlig överhet. I ett samspråk mellan Ivar Starkenbergs och Robert Nybergs teckningar sätts historiens utveckling i blyxtbelysning. Läs mer om Nyberg och Starkenberg: www.arbark.se/2012/11/robert-nyberg-moter-ivar-starkenberg/

FRAMTAGNING OCH ÖPPETTIDER

Framtagningstider för biblioteks- och arkivmaterial: Beställningar ska vara inlämnade senast kl. 16 tisdag-torsdag, samt kl. 14 fredag. Framtagningar sker på fasta tider flera gånger per dag. Materialet finns tillgängligt i forskarexpeditionen ca. en timme senare. Ingen framtagning sker de lördagar då vi har öppet.

Framtagningstider från depåerna Grängesberg, Runö och Metall: Beställningar ska vara inlämnade jämna veckor senast tisdag kl. 16. Materialet finns på plats i forskarexpeditionen fredag samma vecka efter kl. 10. Läs mer: www.arbark.se/lana/

Öppettider

Måndagar:	Stängt
Tisdag-torsdag:	10-17
Fredagar:	10-15
Lördagar:	Sista lördagen i varje månad 10-15
Söndagar:	Stängt

ARBETARHISTORIA

Prenumerera på Arbetarhistoria, vår egentidskrift om arbetarrörelsens och arbetslivets historia! Då får du samtidigt tillgång till tidskriften elektroniskt före alla andra genom ett personligt lösenord. Du kan också köpa äldre lösnummer.

Prenumeration, 4 nr per år

- Sverige: 280 kr
- Europa: 360 kr
- Övriga världen: 390 kr

Nästa nummer av Arbetarhistoria Nr 145 (2013:1) har bidrag om bl.a. politik och känslor och beräknas komma ut i april. Här nedan ser du de tre senast utkomna numren.

Nr 143-144 (2012:3-4)
Arbete & klimaträttvisa

Nr 142 (2012:2)
Sommarläger i
arbetarrörelsens regi

Nr 141 (2012:1)
Spanienfrivilligas
hemkomst, könspolitik
i facket

Prenumerera och läs mer: www.arbetarhistoria.se/

UTLYSNING AV RUDOLF MEIDNER-PRISSET 2013

Forskningsrådet vid Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek utlyser Rudolf Meidner-priset för forskning i fackföreningsrörelsens historia för år 2013. Priset som för närvarande är på 25 000 kr tilldelas i första hand framstående yngre forskare eller författare av tryckta arbeten, som väsentligt bidragit med ny kunskap om fackföreningsrörelsens historia eller angränsande ämnen. Läs mer: www.arbark.se/2013/02/utlysning-av-rudolf-meidner-priset-2013/

Till grund för prisbelöningen ligger inte bara arbetets vetenskapliga halt utan också dess informationsvärde och tillgänglighet för en bredare publik. Prissumman kan tilldelas en eller delas mellan flera författare. Nominerade arbeten ska ha inkommit till Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek senast den 1 juni 2013. **Närmare upplysningar:** Silke Neunsinger, tel 08-412 39 27 eller Lars Ilshammar, tel 08-412 39 01

AKS – VÅR VÄNFÖRENING

AKS, Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap, är vår vänförening. AKS bildades redan 1926 och samarbetar nära med ARAB, bl.a. genom utgivning av en ambitiös årsbok och genom att ordna gemensamma seminarier. Föreningens uppgift är att bevara och sprida kännedom om arbetarklassens liv och levnadsvillkor, arbetarrörelsens utveckling och industrisamhällets kulturarv.

Årsmötet 2013 äger rum den 11 april kl. 17.30 på ABF-huset, Sveavägen 41, Stockholm. Programpunkt: *Kan det ideologiska dödläget brytas?* Samtal kring Ernst Wigforss.

Medlemsavgifter

- 150 kr om året för enskilda,
- 400 kr för lokala organisationer, och
- 800 kr för centrala organisationer.

Medlemmarna erbjuds förutom årsboken, seminarier, vandringar, utställningar och utflykter. Medlemsansökningar skickas, med uppgifter om namn och adress, till: Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap, ARAB, Elektronvägen 2, 141 49 Huddinge. Läs mer: www.arbark.se/om/aks/ eller www.arbetarkultur.se

Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek
Elektronvägen 2
141 49 HUDDINGE

www.arbark.se
info@arbark.se
08-412 39 00